

[Statsministeren]

værdien af rentefradraget i fremtiden skal være lige så god som før: realkreditlån, banklån, pensionslån og private lån. Og så må jeg jo føje til: Så gælder det altså vel også efter ordlyden 30-årige lån, 40-årige lån? Der er slet ingen begrænsninger; lånene skal blot være optaget, inden skattereformen træder i kraft. Men jeg må sige, at så er jeg ængstelig for, at det ville medføre, hvis dette blev virkelighed, et ragnarok for det danske kapitalmarked. Kan man forestille sig – og nu spørger jeg – hvad der ville ske i månederne, før skattereformen trådte i kraft? Jamen da var der ingen, som turde sidde tilbage med et lavt belånt hus, for hvis man nu måtte forestille sig, at man skulle sælge sit hus inden for de næste 20–30 år – og det kræver ikke megen fantasi – jamen så var det dog frygteligt, hvis ikke man havde anskaffet sig al den belåning, man kunne få i sit parcelhus, inden skattereformen trådte i kraft. For det ville jo være det samme som at sørge for, at ens hus blev mindre værd end naboens hus mage til.

Man kan også sige, at ens hus ville blive usælgeligt. Jamen det ville være vanvittigt ikke at skaffe sig alle de lån, man kunne.

Nu forholder det sig således, at den samlede ejendomsværdi af Danmarks bestand af parcelhuse og ejerlejligheder pr. 1. januar 1989 er 603 mia. kr. Friværdien, den ubelånte værdi af disse ejendomme, skønnes til 20–30 pct., med andre ord omkring 150 mia. kr. Og vi må vel skønne, at heraf kan lånes 60–80 pct.

Nu kommer så det rystende: Det svarer i kroner til 90–120 mia. kr. Nu tør jeg ikke sige, hvor mange der vil sige: Det er sidste chance nu, de sidste uger før skattereformen træder i kraft. Alle siger, vi er vanvittige, hvis ikke vi sørger for at skaffe os lån, for så bliver vores huse mindre værd, når vi en dag skal sælge; og det skal vi vel om 20 eller 30 år.

Hvis nu halvdelen siger: Nu må vi altså udnytte vores låneværdi, så svarer det til, at der bliver optaget nye lån i størrelsen 50–60 mia. kr. Er der nogen, som vil bestride, at det ville være en rystelse for samfundsøkonomien?

Det går ikke.

Man kan også sige det på en anden måde: Denne dagsorden ville, hvis den blev vedtaget, umuliggøre en skattereform, som så mange af os brændende ønsker os. Lad mig bare nævne ét eksempel, som måske gør dette lidt mere levende: Hvis vi tænker os, at der i dag er en par-

celhusejer, som har en indkomst på 400.000 kr., og at han har 200.000 kr. i rentefradrag – det er ikke helt usædvanligt – ville jeg nødig give den mand en garanti for, at han kan blive ved med at have 200.000 kr. i fuldgode skattefradrag i de næste 30 år, selv om han måske får en klækkelig nedsættelse af sin personskat.

Eller for at tage et andet eksempel: Her er et hus. Der er ikke så mange lån i det. Man går ind i sin bank, for nu kommer der skattereform og denne dagsorden er blevet vedtaget. Og hvad siger man så: Må jeg bede om et afdragsfrit lån over 20 år? Det kan man få.

Det bliver sikkert til en ret høj rente. Det gør ikke så meget, for den kan trækkes fra. Er det rimeligt? Det er samfundsøkonomisk helt umuligt.

Derfor må vi have en anden løsning. Jeg vil gerne drøfte den gamle socialdemokratiske model fra 22. juni i fjor, når vi skal tale skattereform igen. Den skal på bordet. Bestemt.

Men der må også andre modeller frem.

Jeg tror, vi er nødt til at forme en anden løsning i dag, og derfor håber jeg, at de fem partiers dagsorden bliver vedtaget, også fordi jeg gerne vil have en beskyttelse af rentefradragsretten, der er rimelig, og som gælder ikke bare for gamle, nuværende boligejere, men også for kommende boligejere.

Det må være en ordning, som er ensartet, både for dem, der har hus i dag, og for dem, der i de kommende årtier ønsker at skaffe sig hus.

For at sige det på en anden måde: Den konkrete tekniske løsning af, hvordan vi stiller folk med lån og rentefradrag rimeligt, må afhænge af, hvilket indhold den kommende skattereform får. Og det ved jo ingen af os i dag.

Så vil jeg sige til sidst: Flere ordførere gav i dag en fremstilling – og jeg forstår godt fristelsen – som om alle boligejere nu om stunder er kommet i den yderste nød eller deres økonomiske stilling i hvert fald er blevet forringet gennem 1980'erne. Det gælder også nogle, det gælder måske en hel del, men det gælder ikke flertallet. Der er mange, der har problemer, og dem bagatelliserer jeg ikke. Men de 90 pct. eller mere har ikke problemer på grund af deres boligudgift. Grunden er heller ikke lovindgreb, ej heller skattereformen.

Grunden er for en række boligejere desværre svigtende indtægter.